

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ПЛОХОЙ ІГОР ІВАНОВИЧ

УДК 342.951

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ФОРМИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ
ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ**

Спеціальність 12.00.02 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Харків – 2010

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Харківському національному університеті внутрішніх справ, МВС України.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України
Бандурка Олександр Маркович
Харківський національний університет
внутрішніх справ, ректор.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, доцент
Денисюк Станіслав Федорович,
Державна податкова адміністрація в
Харківській області, голова;

кандидат юридичних наук, доцент
Джафарова Олена В'ячеславівна,
Харківський національний університет
внутрішніх справ, професор кафедри
адміністративної діяльності ОВС.

Захист відбудеться 27 жовтня 2010 року о 9 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д.64.700.01 у Харківському національному університеті внутрішніх справ (61080, м. Харків, пр. 50-річчя СРСР, 27).

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Харківського національного університету внутрішніх справ (61080 м. Харків, пр. 50 років СРСР, 27).

Автореферат розіслано 27 вересня 2010 р.

Відповідальний секретар
спеціалізованої вченої ради

Р.С. Мельник

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Розбудова Української держави як соціальної і правової неможлива без реалізації гарантованих Конституцією України прав і свобод людини, захисту інтересів суспільства і держави від різних протиправних проявів.

За роки незалежності України відбулася децентралізація системи забезпечення громадської безпеки, вона стала об'єктом діяльності не тільки органів державної влади, а й органів місцевого самоврядування, громадських організацій, міжнародних організацій і окремих громадян.

Потреба створення нової відповідної моделі забезпечення громадської безпеки, яка б відповідала сучасним завданням і потребам соціального розвитку, системі охорони прав і свобод людини, її законних інтересів, вимагає невідкладної модернізації правоохоронної системи з урахуванням останніх здобутків юридичної науки. Реалії будівництва громадянського суспільства в Україні переконливо свідчать, що без зміцнення громадської безпеки подолати негативні тенденції в соціально-економічному розвитку країни, ефективно протидіяти злочинності, політичному екстремізму, тероризмові, корупції, усувати причини і умови, що породжують правопорушення, неможливо.

В Україні за останні роки створилися унікальні можливості, коли за політичної стабільності активізується пошук шляхів створення нової моделі правоохоронної системи, здатної за умов демократичного розвитку, функціонування інститутів громадянського суспільства реалізувати науково-обґрунтовану правову політику держави.

В той же час чинним законодавством питання забезпечення громадської безпеки регламентовані недостатньо, відбувається змішування понять «громадської безпеки» і «громадського порядку», нерозмежовані компетенція і повноваження правоохоронних органів в забезпеченні громадської безпеки, має місце паралелізм і дублювання їх функцій, знеособлена відповідальність суб'єктів забезпечення громадської безпеки за реальний стан справ у сфері охорони громадської безпеки. Залишається проблемним питання взаємодії суб'єктів охорони громадської безпеки, їх високоорганізованої професійної діяльності, гідного визнання напрямів реформування органів, створення належних умов їх життєдіяльності, соціально-правових гарантій діяльності персоналу.

Актуальність дослідження адміністративно-правових засад забезпечення громадської безпеки органами державної влади обумовлюється і високим рівнем злочинності в Україні, численними зверненнями і повідомленнями громадян про порушення їх прав і свобод. Так, в 2005 році надійшло 2,4 млн., в 2006 р. – 2,6 млн., 2007 р. – 2,75 млн., в 2009 р. – 2,92 млн. таких звернень, в першому півріччі 2010 р. звернень громадян зареєстровано понад 1,5 млн.

У вітчизняній юридичній, соціально-філософській, політичній, економічній та інших галузях науки питання забезпечення громадської безпеки завжди займали важливе місце й активно

досліджувались, значний внесок у таку розробку зробили праці В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійко, М.І. Ануфрієва, О.М. Бандурки, Ю.П. Битяка, С.М. Гусарова, В.В. Ковальської, А.Т. Комзюка, О.Л. Копиленка, О.Ю. Синявської, О.П. Рябченко, О.М. Подоляки, С.Г. Стеценка та ін. Проте питання адміністративно-правового регулювання забезпечення органами державної влади громадської безпеки в сучасних умовах ще не досліджувались.

Отже, потреби забезпечення реалізації гарантованих Конституцією України прав і свобод людини й громадянина, створення нової відповідної моделі забезпечення громадської безпеки, відсутність належного предметного дослідження даної проблеми в науці адміністративного права обумовлюють актуальність і важливість комплексного дослідження теоретичних і практичних питань адміністративно-правового регулювання забезпечення органами державної влади громадської безпеки.

Зв'язок теми з науковими програмами, планами, Дисертаційне дослідження виконано на основі плану науково-дослідної роботи інституту законодавства Верховної Ради України, зокрема, програми «Стратегія розвитку законодавства України (номер держ. реєстр. 0103 U 007975). Дисертаційне дослідження відповідає планам виконання концепції реформування кримінальної юстиції (Указ Президента України № 311/2008 від 8 квітня 2008 року) та концепції реформування правової та науково-технічної діяльності в системі правоохоронних органів (розпорядження Кабінету Міністрів України № 649 – р від 16.11.2002 р.), пріоритетних напрямків розвитку правової науки на 2005-2010 р., затверджених загальними зборами національної академії правових наук України від 9 квітня 2005 р., та п. 1.1 Пріоритетних напрямів наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на 2006-2010 рр.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає в тому щоб на основі аналізу загальнотеоретичних засад використання адміністративно-правових форм забезпечення органами державної влади громадської безпеки узагальнити практику його реалізації, визначити сутність, призначення та особливу роль органів державної влади як суб'єктів забезпечення громадської безпеки, а також шляхи удосконалення регулювання їх діяльності у зазначеній сфері.

Виходячи із поставленої мети, в дисертаційному дослідженні необхідно вирішити такі завдання:

- розкриття поняття та зміст громадської безпеки в Україні;
- визначити теоретико-правові форми діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки;
- охарактеризувати систему адміністративно-правового регулювання громадської безпеки в Україні;
- з'ясувати теоретичні та нормативно-правові засади компетенції і повноважень органів

державної влади у сфері громадської безпеки;

- визначити зміст функцій і завдань органів державної влади в сфері громадської безпеки;
- науково обґрунтувати форми і методи діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки;
- визначити пріоритетні напрямки державної політики в забезпеченні громадської безпеки;
- обґрунтувати визнання захисту прав і свобод людини і громадянина як головного об'єкта діяльності органів державної влади у сфері громадської безпеки;
- сформулювати основи концепції реформування правоохоронної системи України як головної умови удосконалення охорони громадської безпеки;
- визначити адміністративно-правові засади контролю та нагляду за забезпеченням законності в сфері громадської безпеки;
- надати правову характеристику змісту і сутності інформаційного забезпечення діяльності органів державної влади як одного із способів підвищення ефективності охорони громадської безпеки;
- сформулювати пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення правового регулювання діяльності органів державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають в діяльності органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки.

Предмет дослідження становлять адміністративно-правові форми забезпечення органами державної влади громадської безпеки в Україні.

Методи дослідження. Основою методології дисертаційного дослідження є загальні та спеціальні методи, прийоми наукового пізнання, використання яких обумовлене метою, об'єктом та предметом дослідження, системним баченням завдань, поставлених дисертантом, що дало можливість дослідити в єдності правове регулювання і практичну діяльність органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки, розробити єдине вчення про роль, місце і призначення органів державної влади в охороні громадської безпеки.

Для дослідження і розкриття завдань в роботі використано широкий спектр методів наукового пізнання, зокрема, логіко-семантичний метод дозволив вдосконалити понятійний апарат громадської безпеки (підрозділи 1.1 та 1.2). Статистичний метод використовувався протягом всього дисертаційного дослідження для кількісної характеристики тих чи інших явищ, характерних для стану громадської безпеки, методи синтезу і аналізу використані для обґрунтування теоретичних і практичних висновків, пропозицій і рекомендацій щодо змісту і форм участі суб'єктів владних повноважень в забезпечення громадської безпеки (підрозділи 2.1, 2.2, 2.3). За допомогою методу класифікації визначено коло повноважень окремих видів правоохоронних органів у сфері охорони громадської безпеки (2.1), виявлена їх правомочність і

правоздатність (2.3). Системний метод використано для комплексного вивчення взаємозв'язків суб'єктів забезпечення громадської безпеки між собою, їх взаємозалежності і взаємовпливу (розділи 1 і 2). З використанням методу соціологічної визначено пріоритетні напрямки державної політики в забезпеченні громадської безпеки (підрозділ 3.1), а порівняльно-правовий метод послужив основою для розгляду шляхів реформування правоохоронної системи – як головної умови удосконалення охорони громадської безпеки в Україні (підрозділ 3.2), структурно-логічний метод використано при характеристиці контролю і нагляду в сфері забезпечення громадської безпеки (підрозділ 3.3), використання методу документального аналізу дозволило розкрити сутність і призначення інформаційного забезпечення діяльності органів державної влади в сфері громадської безпеки як невід'ємної умови її удосконалення (підрозділ 3.4).

Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації становлять праці вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі правознавства, зокрема адміністративного права і процесу, загальної теорії держави і права, конституційного, господарського права, інших галузей права, філософії, соціології, психології, інших галузей науки. Положення дисертації та її висновки ґрунтуються на аналізі конституційних та інших законодавчих норм, приписах підзаконних нормативно-правових актів, які закріплюють правовий статус органів державної влади як суб'єктів забезпечення громадської безпеки, на власному багаторічному досвіді дисертанта як народного депутата України – суб'єкта законодавчої ініціативи. Емпіричну базу дослідження становлять узагальнення практичної діяльності органів державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки, статистичні матеріали з цих питань.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень, присвячених теоретичним та практичним питанням адміністративно-правового регулювання діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки, вона закладає основи новітньої теорії ролі, місця і призначення цих органів як суб'єктів забезпечення громадської безпеки. В результаті проведеного дослідження сформульовано ряд нових наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем. Зокрема:

вперше:

- комплексно визначено сутність, соціальні та теоретико-правові засади діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки;
- визначено загальне поняття системи органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки;
- охарактеризовано адміністративно-правове регулювання громадської безпеки в Україні як невід'ємної складової державної політики у сфері забезпечення прав і свобод людини і громадянина;

- науково обгрунтована необхідність здійснення на загальнодержавному рівні конституційних перетворень у сфері забезпечення громадської безпеки;

удосконалено:

- розуміння пріоритетних напрямків державної політики в забезпеченні громадської безпеки;

- обгрунтування необхідності реформування правоохоронної системи України як головної умови удосконалення охорони громадської безпеки в Україні;

- визначення сутності державного управління у сфері забезпечення громадської безпеки, організуючої, контролюючої і керуючої ролі держави в забезпеченні правопорядку;

- обгрунтування пріоритетності серед об'єктів охорони громадської безпеки: на першому місці – людина, далі суспільство і, нарешті, держава, висновку, що саме від стану безпеки прав і свобод людини та її загальних інтересів залежить громадська безпека суспільства і держави;

набули подальшого розвитку:

- визначення поняття «забезпечення громадської безпеки» та «охорона громадського порядку», особливостей теоретичного та практичного значення їх розмежування;

- уточнення компетенції і повноважень органів державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки;

- розмежування завдань і функцій органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки;

- характеристика форм і методів діяльності органів державної влади як суб'єктів забезпечення громадської безпеки;

- обгрунтування необхідності внесення змін і доповнень до низки законів України, які регламентують діяльність щодо забезпечення громадської безпеки, – «Про міліцію», «Про внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ», «Про Службу безпеки України» та ін.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як теоретично, так і практичний інтерес:

- у науково-дослідній сфері – основні положення та висновки дисертації можуть бути основою для подальшого дослідження питань правового регулювання забезпечення громадської безпеки, розв'язання проблем реформування правоохоронної системи, вдосконалення захисту прав і свобод людини і законних інтересів суспільства і держави;

- у правотворчості – в результаті дослідження сформульовано низку пропозицій щодо внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки;

- у правозастосуванні – використання одержаних результатів дозволить покращити практичну діяльність органів державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки;

- у навчальному процесі – положення і висновки дисертації можуть бути використані при підготовці підручників, навчальних посібників, програм та викладанні курсів «Адміністративне право», «Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ України», «Судові та правоохоронні органи України», інших навчальних дисциплін, у науково-методичній роботі викладачів, аспірантів, ад'юнктів, слухачів та студентів;

- у правовиховній роботі – положення і рекомендації дисертаційного дослідження можуть бути використані в системі правового виховання населення, професійної підготовки та перепідготовки персоналу правоохоронних органів, членів громадських організацій з охорони громадського порядку, у формуванні громадської думки.

Апробація результатів дисертації. Підсумки розробки проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення й висновки було оприлюднено на міжнародних та національних науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах»: всеукраїнській науково-практичній конференції «Адміністративна реформа та проблеми вдосконалення діяльності правоохоронних органів» (м. Сімферополь, 2007 р.), міжнародному «круглому столі» «Проблеми кодифікації законодавства України» (м. Київ, 2008 р.), XIV міжнародній науково-практичній конференції «Україна в євроінтеграційних процесах» (м. Київ, 2009 р.), робочій зустрічі членів Центрального керівного комітету, ключових експертів і виконавців проекту «Пенітенціарна реформа в Україні» (м. Київ, 2009 р.), слуханнях в Комітеті Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності «Про стан дотримання чинного законодавчого забезпечення України у сфері кримінально-правової охорони довкілля та охорони навколишнього середовища у контексті поточних законодавчих ініціатив» (м. Київ, 2009 р.), «круглому столі» Американської асоціації юристів «Вдосконалення кримінального законодавства та практики застосування заходів альтернативних ув'язненню в контексті міжнародних зобов'язань України» (м. Київ, 2009 р.).

Публікації. Основні результати дисертаційного дослідження викладені в п'яти статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, а також у тезах наукових повідомлень на науково-теоретичних конференціях.

Структура дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, поділених на 10 підрозділів, висновків і списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 196 сторінок, список використаних джерел складається з 187 найменувань і займає 18 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дисертації, визначаються її зв'язок з науковими планами та програмами, мета і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, апробація результатів дисертації

та публікації.

Розділ 1 «Теоретико-правові основи діяльності органів державної влади у сфері громадської безпеки» присвячено характеристиці поняття та змісту громадської безпеки, системи органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки та адміністративно-правового регулювання громадської безпеки в Україні.

В *підрозділі 1.1 «Поняття та зміст громадської безпеки в Україні»* зазначається, що під громадською безпекою розуміється стан захищеності інтересів особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз. Життєво важливими інтересами є сукупність потреб, задоволення яких надійно забезпечує існування і можливості прогресивного розвитку особистості, суспільства і держави. До основних об'єктів безпеки належать права і свободи людини і громадянина, матеріальні і духовні цінності суспільства, конституційний лад, суверенітет і територіальна цілісність держави. Головним суб'єктом забезпечення громадської безпеки, згідно з Конституцією України, є держава, яка здійснює свої охоронні функції через органи законодавчої, виконавчої і судової влади. Українська держава відповідно до чинного законодавства забезпечує безпеку кожного громадянина на власній території, крім того державою гарантується захист і піклування стосовно кожного, хто перебуває за її межами.

Підкреслено, що забезпечення громадської безпеки – це свідомий цілеспрямований вплив держави на суспільні загрози і небезпеки через діяльність державних і недержавних інституцій, а також окремих громадян з метою усунення, нейтралізації та зменшення дії чинників, які спричиняють такі загрози.

Зроблено висновок, що забезпечення громадської безпеки полягає в: надійному збереженні духовного і матеріального потенціалу суспільства, особистої безпеки, конституційних прав і свобод людини і громадянина, науково обґрунтованого та гарантованого державного мінімуму матеріальних і духовних умов існування, подоланні конфронтації в суспільстві, досягнення і підтримання злагоди з найважливіших питань розвитку суспільства і країни, розв'язанні кризових явищ в економіці, забезпеченні закономірностей розвитку ринкової економіки, формування правової культури населення, визнання міжнародним правом інтересів та прав громадян України за кордоном, створенні належних економічних, інформаційних, політичних, морально-духовних та культурних умов всебічного розвитку особи, попередженні та припиненні правопорушень боротьбі зі злочинністю та охороні громадського порядку.

Основним суб'єктом забезпечення прав і свобод особи, матеріальних, духовних і культурних цінностей, а також суверенності і територіальної цілісності країни визнається держава, яка здійснює свої функції щодо забезпечення громадської безпеки через органи законодавчої, виконавчої і судової влади. Громадська безпека вперше в історії України віднесена законодавством до числа самостійних суспільно важливих цінностей (об'єктів), правовий захист

яких передбачений Кримінальним кодексом України.

В *підрозділі 1.2 «Система органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки»* наголошується, що поняття «система» використовується в різноманітних науках, зокрема, в державному управлінні, теорії та історії держави і права, конституційного, адміністративного права та інших галузей правознавства, а предметом даного дослідження є система органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки.

Зазначається, що система органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки, складається з окремих підсистем, зокрема, ними є система органів виконавчої влади, органів судової влади, особливе місце займає законодавча влада, єдиним органом якої є Верховна Рада України. Кожна система може розглядатися як підсистема у рамках більш великої системи. Так, система органів внутрішніх справ є підсистемою в більш великій системі органів виконавчої влади. Систему органів забезпечення громадської безпеки утворюють органи законодавчої, виконавчої і судової влади, державні, громадські і інші організації і об'єднання, громадяни, які беруть участь в забезпеченні громадської безпеки відповідно до закону.

Діяльність системи державних органів, уповноважених на забезпечення громадської безпеки, регулюється системою законодавства, якою визнається упорядкована за різним об'єктивними критеріями, обумовлена потребами соціального регулювання життєдіяльності суспільства певна множина нормативних актів, що формується для найбільш ефективного використання правових норм.

Зроблено висновок, що сукупність державних органів, уповноважених на забезпечення громадської безпеки, за допомогою яких реалізуються завдання і функції держави в сфері охорони громадського порядку і громадської безпеки, становить правоохоронний механізм держави.

У *підрозділі 1.3 «Адміністративно-правове регулювання громадської безпеки в Україні»* зазначається, що становлення та забезпечення громадської безпеки в Україні здійснюється в рамках і під постійним впливом права. Центральне місце в системі правового впливу посідає правове регулювання, яке здійснюється за допомогою особливих правових засобів, передбачених законом. Правове регулювання здійснюється через формування нормативної основи, воно визначається через юридичні засоби і способи спрямування суспільно корисної діяльності в потрібному напрямку для досягнення поставлених цілей і головної мети. Організаційний вплив правового регулювання – головна його ознака, яка сприяє виробленню у органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки, потрібних правових установок.

Основу адміністративно-правового регулювання громадської безпеки складають формування та розвиток нормативно-правової бази забезпечення громадської безпеки шляхом використання юридичних засобів досягнення реальної упорядкованості організаційної діяльності

суб'єктів права, уповноважених на забезпечення громадської безпеки.

Суб'єкти забезпечення громадської безпеки в реальній діяльності виконують дії, які мають різну форму, призначення і силу юридичного впливу. Зміст адміністративно-правового регулювання громадської безпеки полягає в сукупності його елементів, зв'язків, процесів, дій і відносин, які передбачені законом і визначають соціальну природу і призначення суб'єктів права, уповноважених на забезпечення громадської безпеки, і які виражаються через форму як спосіб зовнішнього прояву цих елементів, зв'язків, процесів, дій і відносин.

Форма і зміст адміністративно-правового регулювання громадської безпеки виражаються через основні юридичні форми виконавчої і розпорядчої діяльності: правотворчість і правозастосування.

Найвищу юридичну силу в адміністративно-правовому регулюванні громадської безпеки мають закони України, які приймаються виключно Верховною Радою України. Закони, як акти державного впливу на забезпечення громадської безпеки, посідають особливе місце тому, що всі інші нормативно-правові акти мають бути засновані на принципі підзаконності.

Акти нормативно-правового регулювання громадської безпеки повинні виходити з того, що громадська безпека – це рівень і стан суспільних відносин і духовних можливостей суспільства, здатності його соціальних інститутів забезпечити стійкий, незалежний, вільний і самостійний розвиток, реалізацію поставлених цілей.

В розділі 2 **«Компетенція і повноваження органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки»** характеризуються теоретичні і нормативно-правові засади визначення компетенції органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки, функції і завдання органів державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки та форми і методи діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки.

В підрозділі 2.1 **«Теоретичні і нормативно-правові засади визначення поняття і сутності компетенції і повноважень органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки»** аналізуються нормативно-правові акти, які визначають провідні напрямки діяльності органів державної влади з охорони громадської безпеки. В підрозділі констатується, що теоретичні і нормативно-правові засади діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки розроблені недостатньо, вони часто є суперечливими між собою та дублюють одні одних, що породжує конфліктність між окремими суб'єктами влади, які забезпечують громадську безпеку.

Компетенція органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки в дисертації розглядається як сукупність юридично встановлених прав, обов'язків, що визначають їх місце в системі забезпечення громадської безпеки, охорони правопорядку, боротьби зі злочинністю, захисту прав і свобод людини і громадянина, а повноваження – як право та

можливості діяти в певних ситуаціях відповідно до обставин, а також функції, завдання, спрямовані на виконання компетенції державних органів влади в сфері забезпечення громадської безпеки. Дослідження теоретичних і нормативно-правових засад визначення поняття і сутності компетенції і повноважень органів державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки дозволило розкрити їх місце, роль та соціальне призначення в цьому процесі. Аргументовано доводиться, що реформування правоохоронних інститутів держави є вкрай необхідним, у зв'язку з цим формулюється ряд пропозицій та рекомендацій.

У *підрозділі 2.2 «Функції і завдання органів державної влади в сфері громадської безпеки»* з наукових підходів досліджується загальне поняття та сутність функцій органу виконавчої влади як певного напрямку спеціалізованої діяльності органу державної влади, зміст якої характеризується однорідністю та цільовою спрямованістю.

Наголошується, що завдання, які здійснюються органами державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки, є різнобічними і багатоплановими. Кожна дія органу державної влади передбачає використання певних засобів, прийомів і методів для досягнення певної мети і цілей, для чого необхідно здійснювати певну діяльність. Змістом діяльності органу державної влади у сфері забезпечення громадської безпеки як самостійного виду державної діяльності є комплекс функцій, в яких безпосередньо знаходить свій вираз владно-організуючий, правоохоронний, правозастосовчий та профілактичний статус державного органу - суб'єкта забезпечення громадської безпеки. Під функцією органу державної влади, уповноваженого на забезпечення громадської безпеки, розуміється самостійні та однорідні за змістом напрями його діяльності, в яких виражається владно-організуючий вплив суб'єкта влади на об'єкт управління. Функції органу державної влади, уповноваженого на забезпечення громадської безпеки, визначено як складову державного управління, що реалізується на основі закону та інших правових актів властивими йому методами та засобами з метою охорони громадської безпеки, зміцнення законності, правопорядку, захисту прав і свобод людини і громадянина.

У *підрозділі 2.3 «Форми і методи діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки»* наголошується, що докорінні зміни, які сьогодні відбуваються в системі державної влади, викликають потребу у пошуку нових форм і методів удосконалення діяльності органів державної влади, які наділені великим арсеналом юридичних засобів реалізації збалансованої державної економічної, соціальної, правової політики для можливості усунення негативних факторів суспільного розвитку, зокрема в сфері забезпечення громадської безпеки.

Форми і методи діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки базуються на відповідності меті їх діяльності і покликані забезпечити такий склад і зміст прийомів і операцій забезпечення громадської безпеки, відповідно до правового регулювання, який забезпечив би професійну, організаційно-технічну обґрунтованість рішення та максимально

врахував би інтереси громадян і організацій, яких воно стосується. Удосконалення форм і методів залежить від того, наскільки вони відповідають суті поставленого завдання; від того яке значення вони мають для досягнення цілей діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки та від того, яку інформацію за допомогою відповідного методу можна отримати про об'єкт, що досліджується.

Зазначається, що форми безпосередньо відображають зовнішні практичні конкретні дії органів державної влади щодо забезпечення громадської безпеки, їх внутрішню структуру та основи реалізації ними своїх функцій. Зовнішня форма діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки полягає у взаємозв'язках з іншими явищами і процесами. Внутрішньою формою органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки є взаємозв'язки елементів цілого, їх структури. Кожен державний орган має дуже складну багатосторонню форму.

Зроблено висновок, що ефективність діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки залежить від правильного використання всіх форм і методів діяльності. Їх вміле використання удосконалює організацію забезпечення громадської безпеки, взаємодію з органами місцевого самоврядування та громадськістю.

У розділі 3 **«Пріоритетні напрямки державної політики в забезпеченні громадської безпеки»** на основі наукового аналізу і всебічного розгляду нормативно-правового забезпечення діяльності державних органів розглядаються питання захисту прав і свобод людини і громадянина як об'єкта громадської безпеки, реформування правоохоронної системи України як головної умови удосконалення охорони громадської безпеки, організації контролю і нагляду в сфері забезпечення громадської безпеки та інформаційного забезпечення діяльності органів державної влади в сфері громадської безпеки.

У підрозділі 3.1 **«Захист прав і свобод людини і громадянина як об'єкт громадської безпеки»** наголошується, що реформування правової системи, запровадження надійних гарантій дотримання прав і свобод громадян, закріплених Конституцією України – вимога часу щодо побудови в Україні демократичної, соціальної, правової держави. Особливо актуальним в цьому плані є проведення реформи адміністративного права як права державного управління, владного впливу держави на різноманітні суспільні процеси, в тому числі адміністративно-деліктного права. В останньому є чимало проблем, пов'язаних як із належним виконанням завдань правоохорони, так і з забезпеченням прав та свобод громадян, особливо у сфері громадської безпеки, від незаконного притягнення до юридичної відповідальності.

Сфера охорони громадської безпеки передбачає охорону та захист конституційних прав та свобод громадян, що на сучасному етапі є одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Саме Основним Законом України людину, її життя і

здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку визнано найвищою соціальною цінністю, гарантовано її права і свободи (ст. 3). Чинним національним законодавством України (зокрема, Декларацією про державний суверенітет, Актом проголошення незалежності України та Конституцією України) закріплено права і свободи людини відповідно до сформованих міжнародних стандартів, створено відповідні умови і механізми їх реалізації, охорони і захисту. Виходячи з наведеного, права людини визначено як рівні для всіх можливості реалізації своїх потреб, необхідних для нормального існування і розвитку індивіда в конкретно-історичних умовах, об'єктивно визначених досягнутим рівнем розвитку людства і закріплених як міжнародні стандарти.

Взаємовідносини людини і держави, засновані на праві, приводять до розмежування юридичних і природних прав людини. Юридичні права людини регламентуються органами державної влади в процесі законодавчої діяльності, а природні права людини існують об'єктивно і не залежать від волі держави. Що стосується юридичних прав, то вони покликані забезпечувати природні права, охороняючи людину від свавілля держави, регулюючи відносини між людьми і їх об'єднаннями. Людині достатньо довести свої права, щоб спрацював механізм охорони і захисту. Юридичні можливості роблять з людини суб'єкта права, формуючи її правовий статус, дозволяючи їй активно діяти в умовах правової дійсності. На забезпечення прав людини має працювати вся система органів державної влади.

В *підрозділі 3.2 «Реформування правоохоронної системи України – головна умова удосконалення охорони громадської безпеки в Україні»* досліджуються правові підстави і наводиться наукове обґрунтування необхідності реформування правоохоронної системи України взагалі, і органів внутрішніх справ, зокрема. Розроблена авторська Концепція реформування органів кримінальної юстиції України, яка направлена для розгляду в Кабінет міністрів України і в Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, автором також розроблено проект Закону України «Про поліцію», який представлений на розгляд в Комітет законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

В *підрозділі 3.3 «Контроль і нагляд у сфері забезпечення громадської безпеки»* наголошується, що в сучасних умовах демократизації суспільства визначна роль в зміцненні громадської безпеки в країні відводиться контролю. Контроль як самостійний державно-правовий інститут є одним із найважливіших засобів попередження порушень закону, виявлення незаконних дій і помилок під час застосування закону, одним із засобів, необхідних для вживання заходів, що сприяють суворому дотриманню закону в державному апараті. Особливістю контролю названо те, що він як соціальна функція, виникаючи в процесі усупільнення праці, не обмежується якоюсь однією сферою, а властивий усім формам державної й громадської діяльності.

Виходячи з розуміння сутності контролю в сфері управління як спостереження за

відповідністю діяльності керованого об'єкта тим приписам, які він отримав від керуючого суб'єкта, та виконання прийнятих рішень, він є конкретним самостійним видом роботи.

У процесуально-юридичному аспекті контроль та нагляд за діяльністю державних органів і посадових осіб, у тому числі у сфері забезпечення громадської безпеки, є однією з основних вимог підтримання режиму законності, яка припускає здійснення кваліфікованого спостереження за тим, щоб фактична діяльність державних органів суворо відповідала тому, що зафіксовано в законі, максимально забезпечувала охорону правопорядку, інтересів суспільства, прав і свобод громадян. Цьому сприяють такі риси контролю як безпосередність, оперативність, дієвість, підпорядкування цілям охорони права від порушень. Підкреслено, що завдяки контролю підвищується відповідальність державних службовців за своєчасне й високоякісне виконання своїх обов'язків.

Забезпечення громадської безпеки підтримується відомчим, громадським та судовим контролем, прокурорським наглядом, кожному з яких у дисертації дається відповідна характеристика.

У *підрозділі 3.4 «Інформаційне забезпечення діяльності органів державної влади в сфері громадської безпеки»* аналізуються організаційно-правові засади посилення інформаційного забезпечення діяльності органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки, зокрема шляхом підготовки спеціально навченого персоналу, здатного володіти сучасними комунікаційними мережами, створенням інформаційно-аналітичних банків даних, об'єднаних в єдину інформаційно-аналітичну мережу, покращення матеріально-технічного постачання інформаційними ресурсами суб'єктів забезпечення громадської безпеки. Запропоновано запровадження сучасних ефективних інформаційних технологій, розвиток власної інформаційної бази кожного суб'єкта охорони громадської безпеки як складової єдиної національної інформаційної правоохоронної мережі.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукового завдання, що виявляється у визначенні адміністративно-правових форм забезпечення органами державної влади громадської безпеки в Україні. В результаті проведеного дослідження сформульовано низку висновків, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на досягнення поставленої мети.

Визначення поняття «безпека» в роботі здійснено з використанням кількох ознак, таких як: а) нормативно-правові (відсутність ризику, загроз і небезпек); б) технічні правила захищеності (відповідність технічним нормам, правам, параметрам); в) дотримання певного стану, безпеки певної діяльності (авіаційна безпека, безпека дорожнього руху, безпека мореплавання, радіаційна безпека тощо); г) інформаційна безпека (захищеність інформації); д) правова безпека, особиста, суспільна, державна (особистості, суспільства, держави). Громадська безпека уособлює в собі всі

види безпеки, які забезпечують захищеність людини, суспільства, громадського порядку, життєдіяльності і життєздатності особи.

Забезпечення громадської безпеки в Україні регулюється Конституцією, законами та іншими правовими актами і здійснюється системою відповідних державних органів і об'єднань громадян, в компетенцію і повноваження яких входить обов'язок охороняти громадську безпеку.

Загальне поняття безпеки полягає у відсутності неприпустимого ризику, пов'язаного з можливістю заподіяння будь-якої шкоди для життя, здоров'я та майна громадян, для навколишнього природного середовища, в реалізації комплексу заходів, у використанні людських і матеріальних ресурсів, призначених для запобігання такій шкоді, у захищеності населення, об'єктів довкілля, суспільного і державного майна від небезпеки за надзвичайних ситуацій, в безпечній експлуатації обладнання, споруд, механізмів, яка усуває можливість створення загроз для життя, здоров'я та інтересів людини, навколишнього середовища та об'єктів господарювання.

Зазначається, що в теорії та практиці розділяють різні типи безпеки за суб'єктами (особиста, суспільна, національна, колективна, державна), за масштабами (міжнародна, регіональна, локальна), за суспільними сферами (політична, військова, економічна, екологічна, радіаційна) тощо. Залежно від характеру і спрямування певних видів суспільної діяльності розрізняються безпека праці, безпека життєдіяльності, безпека дорожнього руху, безпека авіаційну, безпека мореплавання, інформаційна безпека тощо.

Громадська безпека утворює атмосферу спокою, обстановку впевненості в надійності та ефективності захисту від ймовірних злочинів та інших протиправних посягань, у наявності для цього відповідних гарантій, відчуття безпеки, на яку можна покластися, в якій впевнені суб'єкти права. Громадська безпека утворює такий стан суспільної та особистої свідомості, такий соціальний настрій, який характеризується відсутністю загроз життю і здоров'ю, свободі, недоторканності та безпеці людей, власності та іншим цінностям, коли люди відчувають себе в безпеці і вільними від страху.

Забезпечення громадської безпеки передбачає чітке дотримання правил поведінки зі зброєю, боєприпасами, вибуховими, сильнодіючими, а також радіоактивними речовинами, правил дорожнього руху, протипожежних правил, правил техніки безпеки на підприємствах, будівництві, в науково-дослідних закладах, санітарних правил, правил безпеки при виконанні будівельних робіт тощо.

Забезпечення громадської безпеки віднесено до адміністративно-політичної діяльності держави, завданнями якої є створення необхідних умов для забезпечення нормальної взаємодії людей в процесі їхньої життєдіяльності.

Орган державної влади, уповноважений на забезпечення громадської безпеки, визначено як організацію, яка як частина державного апарату має певну компетенцію, структуру,

територіальний чи галузевий масштаб діяльності, створюється в порядку, передбаченому законом, використовує за дорученням держави певні методи роботи, наділений повноваженнями виступати від імені держави і покликаний в порядку виконавчої і розпорядницької діяльності виконувати певні функції в сфері забезпечення громадської безпеки.

Громадська безпека розглядається як соціально-об'єктивна система, котра складається з комплексу правових засобів, методів і гарантій, які забезпечують охорону суспільних відносин у сфері громадської безпеки від протиправних посягань, стан захищеності різних життєво важливих інтересів держави, при якому до мінімуму знижена можливість реальних і потенційних внутрішніх і зовнішніх загроз і забезпечується можливість для прогресивного розвитку особистості і суспільства, а також діяльності спеціальних державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, об'єднань громадян та окремих громадян, уповноважених законом на забезпечення громадської безпеки. Охорону громадської безпеки визначають і як діяльність спеціально уповноважених органів державної влади щодо забезпечення якісної захищеності суспільних відносин, прав і законних інтересів особистості, суспільства і держави.

Забезпечення громадської безпеки в суспільстві здійснюється різними способами і засобами, що обумовлено функціонуванням низки організаційно-правових інститутів держави. Кожна держава для повноцінного здійснення своїх завдань і реалізації функцій має створювати мережу різноманітних організацій, сукупність яких називається механізмом держави.

Органи державної влади застосовують різні форми забезпечення громадської безпеки, серед яких нормотворча, правозастосовна, контрольна й організаційна діяльність виступають як основні форми діяльності в сфері забезпечення громадської безпеки.

Форми діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки безпосередньо пов'язані з методами. В науковому розумінні метод є сукупністю однорідних способів, прийомів, засобів, які застосовуються систематично під час реалізації функцій в сфері забезпечення громадської безпеки. Для характеристики методів органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки звернуто увагу на такі особливості:

- вони реалізуються в процесі діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки;
- вони мають державно-владний характер;
- вони, зазвичай, мають юридичну форму органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки.

Центральні органи виконавчої влади як суб'єкти забезпечення громадської безпеки є єдиноначальними і здійснюють забезпечення громадської безпеки переважно на загально-соціальному рівні, за винятком Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України,

Міністерства з надзвичайних ситуацій та ліквідації наслідків Чорнобильської аварії, Державної кримінально-виконавчої служби України, Державної прикордонної служби України та інших правоохоронних органів, діяльність яких спрямована на попередження правопорушень, небезпечних ситуацій, усунення причин і умов, які сприяють їх виникненню та ліквідації наслідків небезпечних для суспільства, держави, особи. Наявність місцевих територіальних органів, які разом з центральним органом виконавчої влади, утворюють систему міністерства, департаменту чи іншого центрального органу виконавчої влади спеціального призначення, дозволяє здійснювати реалізацію державної політики у сфері забезпечення громадської безпеки одночасно і узгоджено, комплексно і цілеспрямовано на всій території країни.

Серед територіальних органів існують структури із суворо централізованим, вертикальним підпорядкуванням і горизонтальним, подвійним підпорядкуванням.

Територіальні органи вертикального підпорядкування здійснюють свою діяльність щодо забезпечення громадської безпеки незалежно від місцевих органів виконавчої влади, а органи з горизонтальним підпорядкуванням повинні узгодити свою діяльність з місцевими органами виконавчої влади і підзвітні місцевим державним адміністраціям і вищим відомчим органом управління.

Особливе місце в адміністративно-правовому регулюванні громадської безпеки належить нормам адміністративного та кримінального права. Найнебезпечніші посягання на громадську безпеку національне законодавство відносить до злочинів і встановлює кримінальну відповідальність за їх вчинення згідно з Кримінальним кодексом України. Правопорушення, які не мають ознак злочину, кваліфікуються як адміністративні правопорушення, за які Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачено адміністративну відповідальність. Суспільна небезпечність злочинів проти громадської безпеки полягає в тому, що вони порушують безпечні умови життєдіяльності – загальну (суспільну) безпеку, життя, здоров'я, власності широкого і невизначеного кола осіб та безпеку інших цінностей суспільства, створюють небезпеку настання тяжких наслідків, а нерідко їх і заподіюють.

В Україні постала невідкладна необхідність створити єдину системну концепцію реформування правоохоронних органів в цілому, яка об'єднала б в собі всі попередні напрацювання у цій галузі та стала б системним і основоположним актом, базою для подальших реформ.

На сьогодні система правоохоронних органів є громіздкою, ускладненою, внутрішньо неузгодженою, неефективною та фінансово обтяжливою для Української держави.

Діяльність суб'єктів правоохоронної сфери характеризується відсутністю чіткого визначення їх функцій та розмежування повноважень і як наслідок, їх дублювання при здійсненні правоохоронної діяльності. Існуюча система правоохоронних органів довела свою функціональну

неспроможність забезпечити в повній мірі реалізацію принципів законності і верховенства права.

Реформування системи правоохоронних органів є передумовою всіх інших реформ в Україні. Без належного захисту й дотримання прав і свобод усіх суб'єктів суспільного процесу неможлива розбудова правової держави та громадянського суспільства.

Вдосконалення системи правоохоронних органів полягає в їх інституційній та функціональній перебудові та запровадженні нових форм і методів їх діяльності. В результаті проведених змін правоохоронні органи мають бути перетворені з механізму переслідування та репресій на механізм захисту, охорони та відновлення порушених прав громадян.

Формально сучасна законодавча база, яка регламентує стан громадської безпеки, розроблена, в ній враховані не тільки національні, а й європейські вимоги і стандарти. Разом з тим можна бачити в сфері правового регулювання, правореалізації і правозастосування значні недоліки, що пов'язано з недостатньою ефективністю законодавства.

Адміністративно-правове регулювання громадської безпеки передбачає певний рівень особливих правових відносин між особою і державою, між органами державної влади, між органами державної влади і органами місцевого самоврядування, між державними органами і громадськими організаціями. Особливу увагу в цьому контексті слід приділити інституту відповідальності держави перед особою як одній із основних гарантій прав і свобод людини в сфері забезпечення громадської безпеки. На сьогодні правова система держави не налаштована на розвиток і вдосконалення цього інституту, що загострює кризові прояви та дисфункції суспільного розвитку. Так, держава не може забезпечити відшкодування матеріальних та моральних збитків потерпілому від злочинного посягання, не може гарантувати особисту безпеку особи, недоторканність її майна, житла, забезпечити повністю права на нормальні умови життя, що потребує невідкладного удосконалення правового регулювання забезпечення громадської безпеки.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

1. Плохой І. І. До питання про створення служби пробації / І.І. Плохой // Наше право. – 2009. – № 1. – С. 27-31.
2. Плохой І. І. Поняття та зміст громадської безпеки у європейському вимірі / І.І. Плохой // Наше право. – 2009. – № 4. – Ч. 1. – С. 10-12.
3. Плохой І. І. Поняття громадського порядку / І.І. Плохой // Наше право. – 2009. – № 4. – Ч. 2. – С. 5-9.
4. Плохой І. І. Поняття громадського порядку / І.І. Плохой // Форум права. – 2009. – № 3. [Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09piipgp.pdf>.
5. Плохой І. І. Безпека людини в Україні / І.І. Плохой // Європейські перспективи. – 2010. –

АНОТАЦІЇ

Плохой І.І. Адміністративно-правові форми забезпечення органами державної влади громадської безпеки в Україні. – *Рукопис*.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків. 2010.

Дисертацію присвячено теоретичним та практичним проблемам використання органами державної влади різних адміністративно-правових форм забезпечення громадської безпеки.

В дисертації проаналізовано теоретично-правові основи діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки, розкрито поняття та зміст громадської безпеки, охарактеризовано систему органів державної влади, уповноважених на забезпечення громадської безпеки. З різних наукових позицій досліджено компетенцію і повноваження органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки, особливу увагу приділено аналізу завдань і функцій органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки та форм і методів їх діяльності у цій сфері. Визначено також пріоритетні напрямки державної політики в забезпеченні громадської безпеки, запропоновано шляхи реформування правоохоронної системи України як головної умови удосконалення охорони громадської безпеки в Україні, охарактеризовано форми контролю і нагляду за законністю в сфері громадської безпеки та обґрунтовано необхідність належного інформаційного забезпечення діяльності органів державної влади в сфері забезпечення громадської безпеки.

Ключові слова: громадська безпека, органи державної влади, адміністративно-правове регулювання, завдання, функції, форми, методи, права і свободи людини, контроль і нагляд, інформаційне забезпечення.

Плохой И.И. Административно-правовые формы обеспечения органами государственной власти общественной безопасности в Украине. – *Рукопись*.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 - административное право и процесс; финансовое право. Харьковский национальный университет внутренних дел. Харьков. 2010.

В диссертации рассматриваются теоретические и практические проблемы использования органами государственной власти различных административно-правовых форм обеспечения общественной безопасности. Используя большой массив научной, официальной и нормативно-правовой базы, а также многолетний свой опыт работы в правоохранительных органах, автор исследует широкий круг вопросов, связанных с участием органов государственной власти в

обеспечении общественной безопасности. Убедительно и доходчиво разграничены понятия «общественная безопасность», «общественный порядок», показано практическое и теоретическое значение такого разграничения.

Рассмотрены теоретико-правовые основы деятельности органов государственной власти, уполномоченных на обеспечение общественной безопасности. Исходя из разных научных позиций изучены компетенция и полномочия органов государственной власти в сфере охраны общественной безопасности, проанализированы теоретические подходы к определению понятия и сущности компетенции и полномочий органов государственной власти в сфере общественной безопасности.

Особое внимание уделено исследованию функций и задач органов государственной власти в сфере общественной безопасности и форм и методов их деятельности по обеспечению общественной безопасности.

Выявлено несовершенство действующего законодательства в части обеспечения общественной безопасности, порождающее дублирование и параллелизм функций субъектов обеспечения общественной безопасности, противоречивость их административно-правового статуса, что порождает конфликтность между ними и не способствует деловому сотрудничеству.

Определены приоритетные направления государственной политики в обеспечении общественной безопасности, предложены пути реформирования правоохранительной системы Украины как главного условия совершенствования охраны общественной безопасности в Украине, определены формы контроля за соблюдением законности в сфере общественной безопасности, аргументирована необходимость информационного обеспечения органов государственной власти в сфере общественной безопасности.

Предложен ряд изменений и дополнений в действующее законодательство Украины, регламентирующее охрану общественной безопасности и общественного порядка, разработаны авторские дефиниции, определяющие понятие, сущность и назначение такого социально-правового явления как общественная безопасность.

Ключевые слова: общественная безопасность, орган государственной власти, административно-правовое регулирование, задачи, функции, формы, методы, права и свободы человека, контроль, и надзор, информационное обеспечение.

Plohoi I.I. Administrative and Legal Forms of Guaranteeing Public Order in Ukraine by the State Authorities. – *Manuscript*.

Thesis for a candidate's degree by specialty 12.00.07. – administrative law and procedure; financial law; informational law. Kharkiv National University of Internal Affairs. Kharkiv. 2010.

Thesis is devoted to theoretical and practical problems of using different administrative and legal

forms of guaranteeing public order by the state authorities.

Theoretical and legal grounds of the state authorities' activity in the sphere of public order are viewed in this thesis; notion, contents and essence of public order are researched; the system of the state authorities in the sphere of keeping public order is characterized.

Competence and powers of the state authorities in the sphere of keeping public order are studied according different scientific views; theoretical, normative and legal grounds determining the notion and essence of competence and powers of the state authorities in the sphere of keeping public order are analyzed. Special attention is paid to the research of functions and tasks of the state authorities in the sphere of public order and forms and methods of their activity keeping public order.

The author defines priorities of the state politics in keeping public order; he offers the ways of reforming law-enforcement system of Ukraine as the main condition improving public order in Ukraine; he characterizes forms of control and supervision on legality in the sphere of public order; he also grounds the necessity of proper informational guaranteeing of the state authorities' activity in the sphere of public order.

Key words: public order, state authorities, administrative and legal regulation, functions, methods, forms and tasks, human rights and freedoms, control and supervision, informational guaranteeing.